

SISÄLLYS

ESIPUHE	9
---------------	---

Osa 1 ERIYTTÄMISEN TAUSTAA

1 ERIYTTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT	15
Mitä eriyttäminen on?	15
Mihin eriyttäminen pohjaa?	18
Eriyttäminen tässä kirjassa	21
Eriyttämisen Viiden O:n malli	22
2 ERIYTTÄMINEN OPETUKSESSA	27
Eriyttämisen hyödyt	28
Eriyttämisen tarpeiden selvittäminen	31
Eriyttämisen haasteet ja niihin vastaaminen	36

Osa 2

ERIYTTÄMISEN VIIDEN O:N MALLI KÄYTÄNNÖSSÄ

3 OPETUSJÄRJESTELYT	49
Joustava ryhmittely	52
Samanaikaisopettajuus	59
Oppituntien palkitus	64
Tukiopetus	67
Muita ratkaisuja	69
4 OPPIMISYMPÄRISTÖ	73
Fyysinen oppimisympäristö	76
Psyykinen ja sosiaalinen oppimisympäristö	84
5 OPETUSMENETELMÄT	97
Eriyttävän opetuksen periaatteet	99
Eriyttävät työtavat käytännössä	117
6 OPPIMISEN TUKIMATERIAALI	129
Opetusvälineiden ja oppimateriaalin eriyttävä käyttö	131
Keskittymisen apuvälineet	143
7 OPPIMISEN ARVIOINTI	151
Arvioinnin yleiset periaatteet	153
Arvioinnin eri muodot ja niiden tavoitteet	155
Eriyttävä arviointi	157
Arvioinnin eriyttäminen käytännössä	161

Osa 3

ERIYTTÄMINEN ERI OPPIAINEISSA

8 ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS	177
Lukeminen	179
Kirjoittaminen	185
Vuorovaikutustilanteet	189
Muuta huomioitavaa	195
9 MATEMATIIKKA	201
Opetuksen yleiset asiat	204
Matematiikan kokonaisvaltainen tukeminen	211
Laskemisen apuvälineet	214
Muuta huomioitavaa	216
10 ENGLANTI	221
Kuullun ymmärtäminen	223
Puhuminen	226
Luetun ymmärtäminen	228
Kirjoittaminen	230
Muuta huomioitavaa	232
LOPUKSI	237
KIRJAN TEKIJÄT	243
LÄHTEET	245

Liitteet

Liite 1 Tuen etenemisen kaavio	252
Liite 2 Apulomake eriyttämisen tarpeiden selvittämiseksi	254
Liite 3 Eriyttämisen vinkkipankki	256
Liite 4 Eriyttämisen tukilomake opettajan työn tueksi	264
Liite 5 Lomakepohja itsearviointiin	272
Liite 6 Työskentelyn ja toiminnanohjauksen kortteja	275